

Inhoud

- Woord vooraf 9
- Kerkhistorisch overzicht Gereformeerde Gemeente in Nederland te Pretoria, Zuid-Afrika 12
1. Jezus oordeelt twee soorten hoorders 23
Predicatie ds. J.A. Weststrate op 23 februari 2014, laatste zondagmorgen Terneuzen.
Een iegelijk dan die deze Mijn woorden hoort en dezelve doet, dien zal Ik vergelijken bij een voorzichtig man, die zijn huis op een steenrots gebouwd heeft;
En er is slagregen nedergevallen, en de waterstromen zijn gekomen, en de winden hebben gewaaid en zijn tegen hetzelfde huis aangeval- len, en het is niet gevallen, want het was op de steenrots gegrond. En een iegelijk die deze Mijn woorden hoort en dezelve niet doet, die zal bij een dwazen man vergeleken worden, die zijn huis op het zand gebouwd heeft;
En de slagregen is nedergevallen, en de waterstromen zijn gekomen, en de winden hebben gewaaid en zijn tegen hetzelfde huis aangesla- gen, en het is gevallen, en zijn val was groot.
Mattheüs 7:24-27
2. De genade van de Heere Jezus Christus toegewent 42
Afscheidspredicatie ds. J.A. Weststrate van de gemeente te Terneuzen op 25 februari 2014.
De genade van onzen Heere Jezus Christus zij met u allen. Amen.
Openbaring 22:21
3. Kom over in Macedonië en help ons 76
Bevestigingsdienst van ds. J.A. Weststrate door ds. A. Schultink te Pretoria op 25 maart 2014.
Kom over in Macedonië en help ons.
Handelingen 16:9b
4. De Heere bepaalt het arbeidsveld van Zijn knechten 95
Intrededienst door ds. J.A. Weststrate te Pretoria op 26 maart 2014.

1

Jezus oordeelt twee soorten hoorders

Laatstgehouden predicaatie ds. J.A. Weststrate te Terneuzen op zondagmorgen 23 februari 2014.

Mattheüs 7:24-27

Zingen: Morgengebed, gezang 11:1

Schriftlezing: Mattheüs 7:24-27

Zingen: Psalm 26:2 en 8

Zingen: Psalm 40:1

Zingen: Psalm 1:4

Geliefde gemeente,

We zijn allen reizigers door de tijd naar de alles beslissende eeuwigheid. Nu zijn er maar twee soorten reizigers. Óf we reizen voor eigen rekening en zullen eindigen in het eeuwige wee, óf we reizen voor rekening van een Ander en zullen eindigen in de eeuwige vreugde. Zoals er maar twee soorten reizigers zijn, zo zijn er ook maar twee soorten kerkgangers. Zo zijn er ook maar twee soorten gemeenteleden. Zo zijn er ook maar twee soorten hoorders. Bij deze twee hoorders hopen we deze ochtend met de hulp des Heeren stil te staan. U vindt de tekstwoorden in het heilig Evangelie naar de beschrijving van Mattheüs, het zevende hoofdstuk, vers 24-27, waar Gods Woord en onze tekst aldus luidt:

Een iegelijk dan die deze Mijn woorden hoort en dezelve doet, dien zal Ik vergelijken bij een voorzichtig man, die zijn huis op een steenrots gebouwd heeft;

En er is slagregen nedergevallen, en de waterstromen zijn gekomen, en de winden hebben gewaaid en zijn tegen hetzelfde huis aangevallen, en het is niet gevallen, want het was op de steenrots gegrond.

En een iegelijk die deze Mijn woorden hoort en dezelve niet doet, die zal bij een dwaazen man vergeleken worden, die zijn huis op het zand gebouwd heeft;

En de slagregen is nedergevalle, en de waterstromen zijn gekomen, en de winden hebben gewaaid en zijn tegen hetzelfde huis aangeslagen, en het is gevallen, en zijn val was groot.

We schrijven boven onze overdenking: *Jezus oordeelt twee soorten hoorders*. Het leek ons gepast om deze woorden van onze overdenking te nemen op deze laatste zondagmorgen dat we in uw midden zijn als uw herder en leraar. Ga eens na, geliefde gemeente, of u in de achterliggende jaren alleen een hoorder bent geweest óf dat u uit genade ook een dader des Woords bent geworden. We hebben een drietal gedachten:

1. Gebouwd buiten Jezus. ‘En een iegelijk die deze Mijn woorden hoort en dezelve niet doet, die zal bij een dwazen man vergeleken worden, die zijn huis op het zand gebouwd heeft; en de slagregen is nedergevalle, en de waterstromen zijn gekomen, en de winden hebben gewaaid en zijn tegen hetzelfde huis aangeslagen, en het is gevallen, en zijn val was groot.’ Dat zijn degenen die het Woord horen en niet doen. Bent u dat? Dan zal het oordeel ‘niet dan vrees’lijk wezen’ (Psalm 119:60 berijmd). ‘En zijn val was groot.’
2. Gebouwd op Jezus. ‘Een iegelijk dan die deze Mijn woorden hoort en dezelve doet, dien zal Ik vergelijken bij een voorzichtig man, die zijn huis op een steenrots gebouwd heeft.’ Gebouwd op Jezus, dat zijn degenen die horen en doen. Voor hen geldt: ‘En het huis is niet gevallen, want het was op de steenrots [dat ziet op Christus] gegrond.’
3. Geoordeeld door Jezus: ‘En er is slagregen nedergevalle, en de waterstromen zijn gekomen, en de winden hebben gewaaid en zijn tegen hetzelfde huis aangevalle, en het is niet gevallen, want het was op de steenrots gegrond.’

1. Gebouwd buiten Jezus

Met de tekstwoorden die we willen overdenken heeft de Heere Zijn Bergrede afgerond. Als Hij dan zo aan het einde van die Bergrede gekomen is, zien we Hem als het ware de hele schare eerst indringend overzien om vervolgens een toepassing te maken voor alle hoorders. Enerzijds vergelijkt Hij hen die horen en niet doen, met een dwaze bouwer die zijn huis heeft gebouwd op een zandgrond. Maar vervolgens spreekt Hij hen aan die gehoord hebben en ook doen. Zij zijn dus niet alleen hoorders, maar ook daders van het Woord. Hen vergelijkt

Hij met een wijze (of zoals ons tekstwoord zegt) een voorzichtige bouwer die zijn huis op de steenrots gebouwd heeft.

Het zijn beiden hoorders. Ze zaten en zitten allen onder hetzelfde Woord. Daarom is ook deze gelijkenis gericht aan de kerkmens, aan degenen die onder het Woord mogen komen. Deze gelijkenis is gericht aan u, aan jou. Nu komt in deze ogenblikken de vraag tot u: Wat heeft u gedaan met al de predicaties die in de achterliggende vijf jaren zijn uitgedragen? Was u alleen een hoorder of bent u ook een dader geworden?

Deze gelijkenis staat in het licht van het laatste oordeel. Deze gelijkenis beschrijft ook hetgeen zal geschieden, als u en ik voor de witte troon gesteld zullen worden, waar Christus als Rechter op zit. Geliefde gemeente, dan zal de scheidslijn getrokken worden. Als u dan slechts een hoorder geweest bent en geen dader, als u misschien slechts lichamelijk in Gods huis gezeten hebt en uw gedachten alle kanten zijn opgegaan en u niet geluisterd hebt, dan zal de Heere zeggen: 'Vriend, hoe zijt gij hier ingekomen, geen bruiloftskleed aanhebbende?' En dan staat er: 'En hij verstomde' (Matth. 22:12). Deze man viel in een eeuwige verschrikking neer, menende grond voor de eeuwigheid te hebben. Maar het was een grond die zelf gelegd was, een grond die niet bij God bekend en door God gewerkt was. Maar tot diegenen die het Woord gehoord hebben en het uit genade ook mochten doen, tot hen die Christus mochten volgen zonder vragen en Zijn voetstappen mochten drukken, zal gezegd worden: 'Komt, gij gezegenden Mijns Vaders, beërft dat Koninkrijk hetwelk u bereid is van de grondlegging der wereld' (Matth. 25:34b).

Gemeente, doorzoek u nauw, ja zeer nauw. Bouw niet op zandgronden of op vermeende gronden. 'Arglistig is het hart, meer dan enig ding, ja, dodelijk is het; wie zal het kennen?' (Jer. 17:9)

Mocht het zijn zoals Psalm 26:2 het zegt in de berijming van 1773:

Beproof vrij, van omhoog,
Mijn hart, dat voor Uw oog,
Alwetende, steeds openlag [ook tijdens al die predicaties].
Doorzoek mij; toets mijn gangen;
Doorgrond al mijn verlangen,
En stel mijn oogmerk in den dag.

Twee soorten hoorders. Dwaze bouwers en voorzichtige bouwers. We gaan eerst kijken naar een dwaze bouwer: 'En een iegelijk die deze Mijn woorden hoort en dezelve niet doet, die zal bij een dwazen man vergeleken worden, die zijn huis op het zand gebouwd heeft.' Deze hoorder kent en belijdt de waarheid. Hij strijdt misschien wel voor de waarheid, maar doet deze niet. Hij bouwt wel een huis. Hij zoekt dus een schuilplaats voor de toekomstige toorn. Alle mensen zijn zoekers. Dat zien we in alle wereldgodsdiensten terugkomen. Een boeddhist zoekt het in het zijn van een goed mens. Een mohammedaan zoekt het in hard werken. De postmoderne mens zoekt het in een goed gevoel.

En u? Waar bouwt u op als onbekeerd kerkmens? Wijs niet alleen naar anderen. Ieder mens bouwt – opkomend vanuit een verbroken werkverbond – zijn eigen vermeende schuilplaats voor de nimmer eindigende eeuwigheid. Als u niet heeft leren bouwen bij God vandaan, dan zal de val straks groot zijn. Allen die onbekeerd zijn, gaan bouwen zonder te graven. Die gaan eerst misschien nog wel wat puin opruimen. Die gaan misschien eerst nog wel een vlak veld maken om er netjes uit te zien voor de buitenstaanders, maar ze gaan niet de diepte in. Ze bouwen op de aarde, zoals Lukas het zegt, zonder fundament. Zij gaan direct de hoogte in. Ze hebben een rust en een veiligheid buiten Christus.

O gemeente, besef het toch dat u allen in dodelijk gevaar verkeert, dat u allen hangt boven de nimmer eindigende eeuwigheid waarin u ieder moment kunt neerstorten. Het zal wat zijn als u altijd onder het Woord gezeten hebt, gedoopt bent, als u verstandelijk wist hoe het hoort, maar als u het niet hebt gedaan. Dan hebt u Christus veracht. Dan hebt u gezegd: 'Wijk van ons, want aan de kennis Uwer wegen hebben wij geen lust' (Job 21:14b).

Dan bent u en dan ben jij een dwaas. Wat zegt de Heere over een dwaas in Psalm 14 en in Psalm 53? 'De dwaas zegt in zijn hart: Er is geen God.'

Wat is het vreselijk als u alleen maar hoort met verstandelijke oren en als het nooit het hart is ingegaan. Als u nooit zondaar voor God bent geworden. Als u Jezus nooit nodig hebt gehad. Als u nooit de toevlucht tot Jezus Christus en Dien gekruisigd hebt leren nemen. Misschien hebt u wel indrukken gehad over een ernstig woord. Misschien hebt u net als de dochters van Jeruzalem geweend om de pijn van de lijdende Heer', maar moet u zeggen met McCheyne:

Ik vroeg niet: Mijn ziele, doorziet gij uw lot,
Hoe zult gij rechtvaardig verschijnen voor God?

‘De dwaas zegt in zijn hart: Daar is geen God.’ Van nature is er geen Godskennis. Daarom is er ook geen zelfkennis. We hebben een vermeende rust buiten de enig geldende gerechtigheid van Christus. Allen die onbekeerd zijn, bouwen op een zandgrond. Kijk de kanttekening maar na in kanttekening 21. Zandgrond wil zeggen: bouwen buiten het enige fundament Christus.

O gemeente, als u nog rust hebt, dan is dat een bewijs dat u nog steeds in de klauwen van satan zit. Zolang die sterkgewapende zijn hof bewaart, is het vrede. Geloof het van mij, de satan vindt het helemaal niet erg als u onder het Woord zit. De satan vindt het niet erg als u Gods Woord onderzoekt, als u maar verstandelijk zoekt. Als u maar op een zandgrond bouwt. Onthoud het toch, kinderen, de satan doet zich ook voor als een engel des lichts. Hij kent Gods Woord zo goed. Hij weet zo precies hoe uw toestand is. Hij kan precies een woord schenken, dat op uw toestand toepasselijk is. Hij doet alles om u maar af te houden van de Heere. Hij doet alles om u maar op een zandgrond te laten bouwen, opdat u straks eeuwig bij hem zult zijn. U kwam heden nog op onder het levende, waarachtige Woord. Mocht dat Woord u in deze ogenblikken neervellen. Mocht het nog een kracht Gods tot zaligheid zijn.

Als satan een woord geeft, gaat u de lucht in, net als de dwaze bouwer. Die vond ook rust op een zandgrond. De Kerk des Heeren wordt altijd in de diepte gebracht om daar een woord uit des Heeren mond te mogen ontvangen. De Kerk wordt beproefd. Het werk des Heeren komt in de oven terecht, opdat de Smelter Christus Zijn beeld mag aanschouwen. De Kerk des Heeren leert het (dat zullen we straks horen): ‘Zie, wat Ik gebouwd heb, breek Ik af, en wat Ik geplant heb, ruk Ik uit, zelfs dit ganse land’ (Jer. 45:4b).

Een dwaze bouwer bouwt op zandgronden. Mag ik enkele zandgronden noemen? Leg uw hart er eens naast, gemeente en leggen jullie je hart er ook eens naast, kinderen. Het is ook een preek voor jullie. Jullie gaan ook op de eeuwigheid aan. Als jullie op een zandgrond bouwen en je gaat zo naar de eeuwigheid, dan zal jullie val ook groot zijn. Ik zal een paar zandgronden noemen.

Ik denk aan de zandgrond van indrukken. We horen het zo vaak als

je met mensen spreekt. ‘Als kind’, zeggen ze dan, ‘had ik al zulke diepe indrukken. Ik was zo bang na een ernstige preek. Ik kon niet slapen als er een sterfgeval geweest was. Dominee, ik heb nog steeds diepe indrukken van de dood. Ik ben nog steeds zo bevreesd om voor God te verschijnen.’ Als dat álles is, dan bouwt u en bouw jij op een zandgrond. Een indruk is geen bekering.

Een ander zegt: ‘Dominee, voordat u kwam in de gemeente, leefde ik toch zo anders. Ik ging naar andere plaatsen toe waar ik niet mocht komen. Mijn huis was vol met dvd’s. Ik zat uren op websites te kijken. Soms keken mijn kinderen zelfs mee naar vunzige films, maar mijn geweten ging spreken. Ik heb heel mijn huis schoongemaakt. Al die rommel is eruit gegaan. Nu lees ik alleen maar goede boeken. Ik lees alleen maar oudvaders; puriteinen, maar ook anderen. O, ze zijn me zo dierbaar. En als er in de buurt een kerkdienst is, ga ik ernaartoe. Ik beluister zelfs de zwaarste preken. Daar kan ik onder genieten.’ Als dát uw grond is, dan is dat ook een zandgrond. Een verandering is geen bekering.

Een ander zit vol met emotie. Die zegt: ‘Ja dominee, toen u vorige week zo sprak, heb ik de gehele dienst zitten huilen. Ach, als ik aan tafel lees en als ik het gebed doe (want ik doe tegenwoordig een vrij gebed), dan ben ik soms zo bewogen dat ik niet verder kan lezen en niet verder kan bidden.’ Als dát uw grond is, dan is het toch een zandgrond. Een emotie is geen bekering. Gevoel is geen geloof, maar ik haast mij erbij om te zeggen dat geloof niet zonder gevoel gaat. Weer anderen bouwen niet op Christus, maar bouwen op hun ellende. Daar is de zwaarste taal nog niet goed genoeg voor. Die gaan door het leven als gebogen biezen. Weet u wie dat ook deed? Achab. U weet wat zijn einde was: ‘Zijn val was groot.’

Vreselijk als u uw ellende koestert en denkt, dat dit het enige fundament voor de zaligheid is. Als u op uw ellende bouwt, hebt u het Fundament Christus niet nodig. Dan bouwt u op een zandgrond. Ik weet het, er zijn ook anderen die springen over het stuk van ellende heen en grijpen Jezus aan, voordat ze ooit gegraven hebben, voordat ze ooit ontdekt zijn aan wie ze zijn. Die grijpen een voorkomende waarheid aan als een belofte. Die hebben het wildbraad snellijk gevonden.

Ik denk ook nog aan de zandgrond van uitredingen. ‘Dominee, we hadden grote nood en we zijn niet verzekerd.’ U weet hoe ik over verzekeren denk. Daar heb ik moeite mee. Dat tast Gods deugden

aan. Maar het is niet de grond van de zaligheid. Er zijn mensen die zeggen: ‘Och dominee, we zijn niet verzekerd, we hadden grote nood en van alle kanten kwam er geld. Onbekenden hebben alle kosten gedragen.’ Dat is zeer groot, gemeente. Dan ziet u dat u een levende God hebt. Maar dat is geen grond voor de eeuwigheid. Dan hebt u een wondergeloof. Daar kunt u niet mee zalig worden. Denk maar aan die tien melaatsen. Er kwam er maar één terug en de negen zijn geëindigd in het wonder. Zij hadden de zandgrond van uitredingen. Onthoud het toch, een uitredding in de tijd is geen verlossing voor de eeuwigheid.

Er zijn wat een zandgronden! Nu hoop ik dat u bevende in uw bankje zit en zegt: ‘Heere, ik heb nog nooit anders gedaan dan op een zandgrond gebouwd. Kan het voor mij nog?’ Hoe velen bouwen daarnaast op hun kerkgang, op hun Doop en op hun belijdenis, op een Avondmaalsgang, op een bekeerde vader of moeder, op hun werken van barmhartigheid voor Tryféna of voor Tryfósa, of op hun ambt. Het ambt maakt niet zalig, gemeente.

Verder zijn er ook mensen die in hun ouderdom zeggen: ‘Ik hoop dat God mij barmhartig is.’ Vreselijk als u geheel uw leven onder het Woord gezeten hebt en als u op die gronden de eeuwigheid durft aan te doen. God is barmhartig, maar ook rechtvaardig.

Gemeente, ik heb maar enkele zandgronden kunnen noemen. Kinderen, doorzoeken ook jullie je hart op welke grond je bouwt. Er is maar één grond en dat is Christus. Als u voor die witte troon gesteld wordt, zullen al die andere grondjes verteerd worden door het recht des Heeren. Mag ik nog één keer zeggen wat we vaak gezegd hebben: Buiten Jezus, buiten die Rots, is er geen leven, maar een eeuwig zielsverderf. Voor al degenen die buiten Christus bouwen, die op een zandgrond bouwen en dan in het oordeel gesteld worden, zal het gelden: ‘En zijn val was groot.’ Dat zullen we straks zien in de derde gedachte: Geoordeeld door Jezus. We gaan eerst over naar ons tweede punt aangaande de wijze bouwer:

2. Gebouwd op Jezus

‘Een iegelijk dan die deze Mijn woorden hoort en dezelve doet, dien zal Ik vergelijken bij een voorzichtig man [vaak noemen we die man een wijze man], die zijn huis op een steenrots gebouwd heeft.’

De voorzichtige wijze man mag uit genade doen, wat hij heeft mogen horen. Hij mag zijn als een Lydia. Zij hoorde het Woord, haar hart

werd geopend. Zij mocht belijdenis doen, ze mocht gedoopt worden en ze mocht vruchten van geloof en bekering voortbrengen. Hoe is het met u? Kent u dat, dat uw oren plotseling opengaan? Wat gaat er dan gebeuren? Wat gebeurt er bij die wijze, voorzichtige man? Als de Heere de oren opent (dan wordt u al op dat fundament gegrond), dan ziet u in één keer: Mijn huis is op een zandgrond gebouwd! Ik ben zonder God. Ik heb geen fundament. Dan krijgt u indrukken van het 25e en het 27e vers van ons teksthoofdstuk. Dan ziet u die slagregens en waterstromen van zonde en ongerechtigheid op u afkomen. Dan wordt u bedolven in de golven van ongerechtigheid (Psalm 38:4 berijming 1773). Dan gevoelt u die noordenwind, die ijzingwekkende wind, de wet van Gods toorn over de zonde.

Lukas noemt in deze gelijkenis ook de hoge vloed. Dan ziet u die hoge vloed van de dood op u afkomen. Dan roept u uit: 'Ik moet sterven. Ik moet God ontmoeten en ik kan God niet ontmoeten. Ik kan niet sterven.' Is dat uw uitroep al geweest in uw leven? Hebt u beleefd: Ik kan niet voor God verschijnen. Als ik nu voor God moet verschijnen, dan zal het eeuwig omkomen zijn! Als de Heere gaat werken in uw leven, dan spoelen die waterstromen, die slagregen, die wind, die vloedgolf alle zandgronden van uw tranen, uw indrukken, uw levensverandering en van uw eigengerechtigheid weg. Dezulken gaan graven in de diepte, ze gaan op zoek naar het fundament. Terwijl ze gaan graven, gaan ze roepen uit de diepte. Hoe dieper ze in de diepte van hun ellende komen, hoe harder ze gaan roepen:

'k Roep, HEER', in angst tot U gevloeden,
Ai, haast U tot mijn hulp, en red'. (Psalm 141:1 berijming 1773)

'Uit de diepten roep ik tot U, o HEERE. Heere, hoor naar mijn stem; laat Uw oren opmerkende zijn op de stem mijner smeking. Zo Gij, HEERE, de ongerechtigheden gadeslaat, Heere, wie zal bestaan?' (Ps. 130:1b-3) Dan smeken ze om genade:

Geef ons genâ, geef ons genâ, o HEER',
En red ons tot Uw eer. (Psalm 123:2 berijming 1773)

Dan kunnen ze alleen maar roepen:

Vergeef mij al mijn zonden,
Die Uwe hoogheid schonden. (Psalm 6:2 berijming 1773)

Ze zien hun onreinheid. Ze leren het roepen:

Ai, was mij wel van ongerechtigheid;
Mijn schuld is zwaar, ik heb Uw wet geschonden;
Zie mijn berouw, hoor, hoe een boet'ling pleit,
En reinig mij van al mijn vuile zonden. (Psalm 51:1 berijming 1773)

Ze gaan graven en nog eens graven, zeven maal vierentwintig uur graven. En vinden ze dat Fundament? Hoe snel vinden ze dat Fundament? Als ze kijken naar de dwaze bouwer, die gaat de lucht al in, maar zij worden in de diepte gebracht. De dwaze bouwer hoort erbij, maar zij horen er niet bij. Ze staan buiten God en buiten Zijn gemeenschap. De dwaze bouwer wordt een bekeerd mens en de wijze bouwer wordt een arme tobber, een arme zondaar, die alleen maar kan bedelen.

Wat gaan die wijzen doen? Het ware werk des Heeren is graven en verdiepen. Het ware werk des Heeren is zoals Ezechiël het zegt: 'Graaf maar dieper, mensenkind; en gij zult nog meerdere gruwelen vinden.' Ze gaan steeds harder graven. Ze gaan steeds meer zonden zien door het ontdekkende licht van de Heilige Geest, waardoor ze in hun binnenste gaan graven. De zonde is zonde tegen God en achter ieder gebod staat er: 'Vervloekt is een iegelijk die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen' (Gal. 3:10b). Wat een nood! Ze graven, graven en graven, maar ze worden steeds onreiner en groter zondaar. De toorn Gods wordt steeds groter. De-zulken gaan steeds harder werken, steeds harder graven. Ze kunnen in het begin nog zo in eigen krachten graven, maar de Kerk wordt vermoeid. Ze moeten het zeggen:

Uw strenge geselroede,
Maakt mij van 't zuchten moede,
Verteert geheel mijn kracht. (Psalm 6:6 berijming 1773)

Zie je die man of dat kind graven, kinderen? Wat zou het groot zijn als jullie mochten graven als een wijze bouwer, als een voorzichtige bouwer. Zijn graven gaat steeds langzamer. Hij komt steeds dieper.

Hij leert dat zijn gehele hoofd mat is, dat hij bedorven is van de hoofdschedel tot de voetzool toe, ganselijk onbekwaam tot enig goed en geneigd tot alle kwaad. Hij wordt al vermoediger van het graven. Hij denkt eerder achteruit, in plaats van vooruit te gaan. Hij ziet alleen maar zonde en ongerechtigheden vanbuiten en vanbinnen. Het wordt steeds donkerder. Hoe dieper het gat wordt, hoe donkerder het wordt. Het wordt omkomen!

Mijn ziel, gans neergebogen,
Schrikt voor Uw heilig' ogen,
In dezen jammerstaat. (Psalm 6:3 berijming 1773)

Ze worden in de diepte gebracht, in het donker. Daar worden ze voor het recht des Heeren gesteld. In die diepte is het onmogelijk om ooit nog iets te kunnen doen, omdat ze ganselijk onbekwaam zijn tot enig goed en geneigd tot alle kwaad. Dan worden ze voor het recht des Heeren gesteld. 'God wil, dat aan Zijn gerechtigheid genoeg geschiede; daarom moeten wij aan haar, óf door onszelven, óf door een ander, volkomenlijk betalen' (antwoord op vraag 12 Heidelbergse Catechismus Zondag 5).

Dat recht des Heeren doet alle zandgronden wegspoelen. Weet u wat daar in de diepte overblijft? Alleen een zondaar die niets meer kan dan zonde bedrijven, die onbekwaam is om ooit God nog te bedoelen. Voor deze zondaar in de diepste duisternis is de weg tot Christus verborgen. Hij ziet geen Rotssteen, alleen maar zwart slijk van zonde en ongerechtigheid. Het wordt eeuwig omkomen, verloren, verloren, voor eeuwig verloren.

Ziet u daar die man staan? Steeds dieper gravend, het wordt steeds donkerder en donkerder, het wordt omkomen in die diepte. Het gaat vastlopen. Hij heeft geen kracht meer om iets te kunnen doen. Dan steekt hij voor het laatst zijn spa in de grond, en daar mag hij stuiten op een rots. Dan mag het Evangelielicht plotseling schijnen in die duistere diepte van de spelonk. O gemeente, het is een Gods-werk als de geloofsspade op die rots mag stuiten. Wat is er dán een vreugde. Dan denken ze (ik kom zo terug op het woordje 'denken'), dat ze op dé Rots gestuit zijn. Dat geeft zo'n vreugde. Dat geeft zo'n vrolijkheid. Dan mogen ze horen van die enige Naam onder de hemel, door Wie ze nu zalig kunnen worden (Hand. 4:12). Dan mogen ze horen dat ze niet zalig behoeven te worden door zelf te

ploeteren, maar dat er nu alleen zaligheid verworven is door Hem en dat ze nu alleen op grond van Zijn arbeid zalig kunnen worden en zalig zullen worden. Dan mogen ze zien op een Rots, Die donkerrood van kleur is. Dan mogen ze het geloven: Zijn bloed wast en reinigt van al mijn vuile zonden. Dan worden ze gewezen op het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt. Gemeente, denkende voor eeuwig weg te zinken in die modderkolk van zonde en ellende, worden ze op het alleronverwachts gewezen en mogen ze stuiten op die enige Rots van behoud. Dan moet de Kerk het uitroepen:

Ik zal, nu ik mag ademhalen,
Na zoveel bangen tegenspoed,
Al mijn geloften U betalen,
U, Die, in nood, mij hebt behoed. (Psalm 66:6 berijming 1773)

Kent u die vreugde? Hebt u dat ooit meegemaakt? O kinderen des Heeren, als u dit niet kent, zet dan een vraagteken achter uw bekering. Als u niets kent van dat omkomen in uzelf en dan uit genade te mogen zien op die enige Rots, doorzoek uzelf dan nauw of u niet op een zandgrond bouwt. Wat leert de Kerk nu? Dat de steen die ze zagen wel van Jezus is, maar Jezus Zelf nog niet is. De ontsluiting van de weg der zaligheid bij God vandaan, geeft zo'n vreugde, maar het is Jezus Zelf niet.

En ... stopt die man dan met graven? Nee, hij komt erachter het huis niet te kunnen bouwen op die grote steen, maar hij kan dat huis alleen maar bouwen op dat enige Fundament. De bouwer weet dat hij op de goede weg is. Hij weet, dat hij het in de goede richting zoekt. Hij weet: Daar in de diepte is de Steenrots Christi. Hij kan niet blijven leven bij de openbaring van de Middelaar, maar hij moet Jezus hebben.

Nooit zal mijn zak zijn ontbonden,
Voordat ik Jezus heb gevonden.

Hij kan niet rusten voordat hij met bewustheid voor zijn ziel gegrond is op dat enige Fundament Jezus Christus. Het toevluchtnemend geloof dat alleen door God gewerkt wordt, doet tot Jezus uitgaan, dat doet uitgaan tot het enige Fundament. De bouwer krijgt geen

rust, voordat hij in Jezus is gevonden. Hij gaat van harte zoeken, met ingespannen krachten (Psalm 119:1 berijming 1773).

Wanneer de Kerk des Heeren iets van die steen mag zien, ook al is het Jezus niet, geeft dat toch vreugde. Maar ach, als dan die dierbare steen weer onder de modder verdwijnt, dan vragen ze zich af: Is het wel waar geweest? Was er wel een steen? Heb ik wel een steen gezien? Is het geen inbeelding geweest? Kent u dat? Dan wordt het weer zo donker in de schacht die u gegraven hebt. Dan komt satan weer op u af en zegt: 'U hebt geen heil bij God. De steen die u zag was inbeelding.' Dan komt de zonde weer zo naar boven. Dan gaat u de toorn des Heeren weer gevoelen. Dan moet u het zeggen:

Ik vrees dat ik nog alles mis,
En dat mijn werk geen waarheid is.

Dan wordt het opnieuw troosteloos en nog eens troosteloos. Dan roept de Kerk het uit:

Vertroost mijn ziel in haar gewezen,
En zeg haar: 'k Ben uw heil alleen.' (Psalm 35:1 berijming 1773)

De Kerk kan niet zonder Jezus, maar Hij is opnieuw zo verborgen; en toch is de Heere ook voor dezulken geen land van uiterste duisternis. Hij geeft dat het graven doorgaat, en dan mag u weleens plotseling een donkerrode steen zien waarop geschreven staat: 'God is liefde.' Wat een wonder, voor zo'n vijand! Een ander moment mag u tussen de modder een steen zien waarop staat: 'God is getrouw, Die het ook doen zal.' Dan krijgt u weer moed. Dan krijgt u weer hoop. Dan mag u geloven:

De HEER' is zo getrouw als sterk;
Hij zal Zijn werk
Voor mij volenden. (Psalm 138:4 berijming 1773)

Dan mag u graven en u moet ook graven. Dan ziet u soms weer eens een steen waarop staat: 't Is Isrels God, Die krachten geeft' (Psalm 68:17 berijming 1773). Dan zegt u: 'Ik heb weer krachten om verder te mogen gaan.' Hoe dieper in dat gat u een steen vindt, hoe dierbaarder die steen is, hoe dieper de liefde van Christus is. Want

het gat dat u graaft is diep, maar de liefde van Christus is dieper. Als die liefde gezien en ervaren wordt, dan wordt dat gat gevuld met overvloeiende liefde. Dan mag u genade ervaren, overvloeiende voor de grootste der zondaren.

Wat kan er een vreugde zijn als u zo'n rode steen mag vinden waarop staat: 'Ik voor u.' Een rode steen waarop staat: 'Indien gij dan Mij zoekt, zo laat dezen heengaan' (Joh. 18:8b). Als u een rode steen vindt waarop staat: 'De straf die ons den vrede aanbrengt, was op Hem, en door Zijn striemen is ons genezing geworden' (Jes. 53:5b).

Maar als daarna de aarde er weer overheen gaat, och, dan wordt de nood weer zo groot. Er is geen rust, voordat u Jezus hebt gevonden. Maar als u in die diepte Zijn stem mag horen, dan is het zo zoet. Dan is het in de diepte zo goed. Dan mag u daar in die diepte met God in gemeenschap zijn, ook al wordt u direct daarna weer in uw grote gemis geplaatst en moet u zien waar de hapers liggen. Dan moet u weer zeggen: 'Ik ken dat enige Fundament niet.' De Kerk leert het: Niet op een steen, maar alleen op het Fundament Christi kan mijn levenshuis gebouwd worden. Als ik op dat Fundament Christi gegrond ben, dan is daar een grond van troost voor tijd en voor eeuwigheid. De Kerk weet het: Ik moet op die Rotssteen gegrond worden, en dat met bewustheid voor de ziel.

Gemeente, dat is in een weg van alles verliezen. Dat is in een weg van opnieuw omkomen. In een weg van graven en verdiepen moeten we alle stenen kwijtraken. We zouden zo graag de stenen die we gevonden hebben meenemen en in onze zak steken, maar die moeten eruit. We moeten naakt voor God gesteld worden. Alle gronden buiten Christus moeten weg. Al die beloften en uitredingen moeten eraan (want uw huis zal vallen en die val zal groot zijn. Dat zal in een eeuwige rampzaligheid eindigen). De wet eist: 'Betaal mij wat gij schuldig zijt.' Vanbinnen is het alleen maar zonde, en er is een rechtvaardig God Die Zijn beeld teruggeeft. Hij zegt: 'Wat hebt gij met Mijn beeld gedaan?' 'Ik heb het weggeworpen, Heere. Ik ben Adam. Ik heb gegeten.'

Wat een genade als de Kerk een recht handhavend God liever krijgt dan hun eigen zaligheid. Wat een genade als u onvoorwaardelijk onder dat recht mag buigen, ja, dat u onder dat recht verloren mag gaan. Gemeente, we hebben meerdere keren gezegd: Er mag geen rust zijn, voordat we onder God mogen komen. Er mag geen rust zijn, voordat we gegrond mogen worden op dat enige Fundament.

En dat is in een weg van verloren gaan. Handhaving van Gods recht, voldoening aan Gods recht, is de enige poort van verlossing. Als de Heere de Kerk daarvoor inwint, mag zij het uit genade eens worden en zeggen:

Zijt Gij met mijn doem gediend,
Zoek Uw eer, ik heb 't verdiend.

Dan is het net als bij een arendsjong, dat uit het nest geworpen wordt. Kent u dat, dat denken te pletter te vallen op de rotsen, maar dan opgevangen te worden door de grote Arend? Dan mag de Kerk met bewustheid op die enige Rotssteen gegrond worden, Wiens werk volkomen is. Dan mogen ze gegrond worden op die enige Rots van behoud. Dan mogen ze ook zingen: 'Vaste Rots van mijn behoud.' Dan zingt de Kerk: 'Nu ben ik niet meer van mijzelf, maar nu ben ik van die Ander. Ik ben gekocht door Hem.' Als dan de satan komt, dan mag u hem verwijzen naar die Ander. Als u gegrond mag worden op die enige Rots van behoud, dan mag u rusten; want de Vader rust ook in het volbrachte werk van Christus. Dan mag u leven uit de Rots; uit Hem, Die de armen kleedt en voedt, Die de zondaar leven doet. Dan mag u leven uit de ware Rotssteen. Dan komt er levend water en olie uit die Rots. Dan mag de Kerk het zeggen: 'Ik ben met Christus gekruist; en ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij; en hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik door het geloof des Zoons Gods, Die mij liefgehad heeft en Zichzelve voor mij overgegeven heeft' (Gal. 2:20).

Dat was de voorzichtige bouwer die geen rust had, voordat zijn huis gegrond was op dat enige Fundament. We gaan naar onze derde gedachte: *Geoordeeld door Jezus*. Maar eerst zingen we samen Psalm 40:1.

3. *Geoordeeld door Jezus*, toepassing

Wat een ingrijpende gedachte, gemeente. Welke grond heeft u? Bouwt u nog steeds op een zandgrond? Of bent u gegrond op dat enige Fundament Christi? Het is het een of het ander. Eens zult u geoordeeld worden. Dat is ook onze derde gedachte: *Geoordeeld door Jezus*. Daar staan die twee huizen. Kijk eens even op afstand naar die twee huizen, kinderen. Uitwendig staan ze beide stevig. Ik denk dat ze in de zomertijd gebouwd zijn. Dan zijn er geen regens in het land Kanaän, dan blijft alles staan, ook op een zandgrond. Het huis

van de wijze, voorzichtige bouwer is misschien wel lelijk ten opzichte van het andere huis. De nabijkomende godsdienst kan zo'n sierlijk huis hebben, dat de Kerk des Heeren moet zeggen: 'Wat breng ik er toch van terecht?' Een onbekeerde ambtsdrager kan een sierlijker ambtsdrager zijn dan een bekeerde.

Wanneer komt het onderscheid naar voren? Als de slagregens gaan vallen. Zoveel slagregens dat de waterstromen aanzwellen en het water door de wind vooruit gedreven wordt. De vloedgolf komt naar de twee huizen toe. Hij is niet tegen te houden. En wat is het gevolg? Van dat mooie huis op de zandgrond lezen we: 'En zijn val was groot.' Daar bleef niets van over. Is dat uw of jouw huis? Het andere huis is niet gevallen.

Als de slagregens, de waterstromen, de winden, de vloedgolf over het huis van de dwaze bouwer komen, valt schijn af. De kanttekening zegt dat het beelden zijn van verzoeking, vervolgingen en verleidingen. Gods kinderen zijn altijd bevreesd om te vallen, maar ze zullen niet vallen, want God houdt ze vast. 'Zie, Ik heb u in de beide handpalmen gegraveerd; uw muren zijn steeds vóór Mij' (Jes. 49:16). Ze worden wel gezift, er komen wel waterstromen, vloeiden en slagregens. 'Maar Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude; en gij, als gij eens zult bekeerd zijn, zo versterk uw broeders' (Luk. 22:32). Gemeente, daar is de eeuwigheid voor nodig om dat uit te wonderen. 'Ik heb voor u gebeden dat uw geloof niet ophoude.'

De dwaze bouwer had in zijn jonge jaren misschien wel indrukken, gemoedsaandoeningen. Hij zat op de Bostonstudiekring; had een ernstige levenswandel; maar toen de waterstromen van geld, van macht, van beslommeringen in het gezin, op het werk en in de opvoeding kwamen, werden al zijn zandgronden weggespoeld. Zijn levensernst is weg; de overtuiging die er was, is weg. Het ergste is dat het hem niets meer doet. Het kan zijn dat zijn huis blijft staan op de zandgrond tot de laatste snik. Het kan zijn dat u misschien zoals in 1 Korinthe 13 zegt, dat u uw lichaam hebt laten verbranden; maar als u de liefde niet hebt, doet dat geen nut. Gemeente, als u voor de grote witte troon gesteld wordt en u bent niet gegrond op het Fundament Christi, dan zal uw val groot zijn. Als de slagregens en de waterstromen op uw huis op de zandgrond afkomen, hetzij in de tijd, hetzij bij de dood, en u bij de Rechter voor de witte troon gesteld wordt, dan zal het zijn: 'En zijn val was groot.'

In de woorden: ‘En zijn val was groot’, zit het grondwoord ‘verbijstering’. Wanneer bent u verbijsterd? Als er iets gebeurt wat u niet verwacht had. Dan geldt voor degene die op de zandgrond gebouwd heeft het vreselijke wat we lezen aan het einde van Bunyans *Christenreis*: ‘Er is een weg van de hemel naar de hel.’ Zou u niet bevreesd zijn? Leer uw Rechter toch om genade smeken. Smeek toch: ‘Heere, breng mij af van al mijn zandgronden.’ Misschien roept het vijandschap op, dat ik al die zandgronden heb aangewezen. Misschien zijn er die denken: Nu heeft de dominee het over mij. Maar ik heb niemand op het oog. Ik heb alleen genoemd wat we in de achterliggende vijf jaar zijn tegengekomen en dat samengevat in enkele woorden: ‘En zijn val was groot.’

Het zal wat zijn om als een rechthebbend mens met verbijstering in de eeuwige rampzaligheid te vallen. Haast en spoed u toch om uws levens wil. Ik heb u zo lief, gemeente. Het zal wat zijn als we tegen elkaar moeten opstaan in het oordeel. Het is nú nog genadetijd. Bekeert u en nog eens, bekeert u. Want van de dwaze bouwer geldt: ‘En zijn val was groot.’

Wat is er gebeurd met dien die op de Steenrots gebouwd is, toen de waterstromen op zijn huis afkwamen? Ik geloof maar een ding: Dat huis heeft gekraakt aan alle kanten. Het heeft op de fundamenteën getrild, maar het is staande gebleven. O, wat kunnen de waterstromen op het huis van de Kerk afkomen. Wat kunnen geld, macht en wereldgelijkvormigheid grip hebben op Gods kinderen. Wat kunnen ze soms als de bruid in het Hooglied in zorgeloosheid neerliggen. Dan hebben ze Jezus niet nodig.

Vreselijk, wat kan de satan op dat huis afkomen en het doen trillen op de fundamenteën. ‘Gij hebt geen heil bij God.’ De satan probeert altijd tot wanhoop te drijven. Wat kan er kruis en druk zijn. U kunt in vertwijfeling komen en uitroepen: ‘Zou God nog van mij afweten? Ben ik zelf niet begonnen?’ Dan kan er zoveel ellende, moeite, verdriet, kruis en tegenspoed zijn. Dan gaat de satan rond in uw huis als een briesende leeuw. Kent u dat? Wat is het benauwd als de hemel dan gesloten is, als dan uw gebed terugkaatst van het dak. Dan moet u het zeggen: ‘Meester, Meester, wij vergaan’ (Luk. 8:24m).

Maar zie, het huis is niet gevallen. Daar zullen ze God voor loven tot in alle eeuwigheid. Zijn ze dan beter dan al die anderen? Nee gemeente, in zichzelf zijn ze alleen maar slechter. Maar nu is Christus

voor hen plaatsbekledend in die waterstromen, in die slagregens, in die wind en in die vloedgolf van de toorn van Zijn Vader geweest. Hij is de dood ingegaan voor Zijn kinderen. Hij is in de Godsverlating geweest, plaatsbekledend. Hij heeft uitgeroepen: ‘ELI, ELI, LAMA SABACHTHANI? Dat is: Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?’ (Ps. 22:2a, Matth. 27:46b en Mar. 15:34b)

De ganse stormvloed van de hel is op Hem afgekomen. Hij is de dood ingegaan, maar Christus heeft de dood verslonden tot overwinning. Daarom zegt de Kerk het ook: ‘Dood, waar is uw prikkel? Hel, waar is uw overwinning?’ Hij is Verwinnaar in de strijd en geeft Zijn volk de zegen (Psalm 3:4 berijming 1773).

In Jezus Christus Die hen liefheeft is de Kerk meer dan overwinnaar, hoeveel golven van water, van wind en stormen er ook zijn. Omdat Christus voor hen daarin geweest is, omdat Hij geleden heeft en de dood is ingegaan, maar ook is opgestaan, mag de Kerk het zingen:

Als ik, omringd door tegenspoed,
Bezwijken moet [dat heb ik verdiend],
Schenkt Gij mij leven. (Psalm 138:4 berijming 1773)

De stormwinden, stortregens en watervloeden zijn nodig, opdat alles buiten het Fundament Christi wordt afgebroken. Alles wat van de Kerk, wat van zichzelf is, past niet op het Fundament Christus. Dat moet afgebroken worden. Daar zijn die stormwinden voor nodig. Gods weg is een wervelwind en in een grote storm. Het is nodig dat vlees en bloed dat tegen Gods wil ingaat, weggenomen wordt. Dan mag de Kerk het ermee eens worden. O, wat is dat een genade als u mag zeggen: ‘Uw wil geschiede gelijk in den hemel, alzo ook op de aarde.’

De stormwinden, stortregens en waterstromen zijn nodig om de Kerk maar meer en meer te ontdekken, opdat ze als David gaan uitroepen: ‘Hoewel mijn huis alzo niet is bij God, nochtans heeft Hij mij een eeuwig verbond gesteld, dat in alles wel geordineerd en bewaard is; voorzeker is daarin al mijn heil en alle lust, hoewel Hij het nog niet doet uitspruiten’ (2 Sam. 23:5). Ik heb er niets van terechtgebracht in mijn ambt, in mijn huwelijk, in mijn opvoeding, maar toch heeft God mij in een verbond gesteld dat eeuwig zeker is.

Die stormwinden zijn nodig om alle rechten en waardigheid te verliezen, om als de hoofdman te zeggen: ‘Heere, ik ben niet waardig dat

Gij onder mijn dak zoudt inkomen; maar spreek alleenlijk een woord, en mijn knecht zal genezen worden' (Matth. 8:8b). De stormwinden, watervloeden en plasregens zijn nodig, opdat Jezus alleen overblijft. 'Maar Ik zal in het midden van u doen overblijven een ellendig en arm volk; die zullen op den Naam des HEEREN betrouwen' (Zef. 3:12). De Kerk wordt in zichzelf onooglijker, verdorvener. Ze is als een onbewoonbaar verklaarde woning. In zichzelf moet ze vergaan. Er hangt een doodslucht in haar huisje. 'Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?' (Rom. 7:24) In henzelf is er geen reden dat God nog ooit naar hen zal omzien; maar als dan die zuidenwind gaat waaien, dan mag het zo anders worden. Dan gaan er specerijen uit in dat huisje, dat onooglijk is in zichzelf. Dan gaat de Kerk het zeggen: 'Ontwaak, Noordenwind, en kom, Gij Zuidenwind, doorwaai mijn hof, dat zijn specerijen uitvloeien' (Hoogl. 4:16). Dan mogen ze weleens horen van die Koning: 'Zie, gij zijt schoon, Mijn vriendin; zie, gij zijt schoon, uw ogen zijn duivenogen' (Hoogl. 1:15 en Hoogl. 4:1a). Dan komt de Vader het weleens toe te fluisteren: 'Des konings dochter is geheel verheerlijkt inwendig; haar kleding is van gouden borduursel' (Ps. 45:14). Kent u de stem van de Vader? Dan zinkt de Kerk weg in verwondering. Dan moet ze het zeggen:

Waarom was 't op mij gemunt,
Daar zovelen gaan verloren,
die Gij geen ontferming gunt?

Dan zegt de Kerk: 'De HEERE is mij verschenen van verre tijden. Ja, Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde; daarom heb Ik u getrokken met goedertierenheid' (Jer. 31:3). Hij heeft tot mij gezegd: 'Gij zijt Mijn Hefziba. Mijn lust is aan haar.' Als de Koning een liefdesuiting geeft aan een in zichzelf verdorven menskind, wat is er dan een verlangen naar dat Huis dat niet met handen gemaakt is, maar dat eeuwig in de hemelen is.

Daar zullen zij, Gods knechten met hun zaad,
Zij die Zijn Naam beminnen, erf'lijk wonen. (Psalm 69:14 berijming
1773)

En dat op grond van het werk van Hem Die onze Liefste is geworden.
Op grond van het werk van Hem, Die ondergegaan is in de toorn

van Zijn Vader, maar Die de Kerk door de dood heen meegenomen heeft en op Paasmorgen met hen is opgestaan ten eeuwigen leven. Daar mag de Kerk het horen: 'Nog een kleinen tijd en de wereld zal Mij niet meer zien; maar gij zult Mij zien; want Ik leef en gij zult leven' (Joh. 14:19). Van nu aan, tot in der eeuwigheid.

Gemeente, nog een laatste vraag: Wat bent u, wat ben jij? Een dwaze bouwer of een wijze, voorzichtige bouwer? Op welke grond bouwt u? Nog steeds op een zandgrond? Of mag u uit genade gegrond zijn op de enige Rotssteen, Wiens werk volkomen is? U mag nog onder het Woord komen. Zeg daarom niet: 'Ik kan niet meer bekeerd worden.' U kúnt nog bekeerd worden. Ook jullie, kinderen.

Zo gij Zijn stem dan heden hoort,
Gelooft Zijn heil- en troostrijk woord,
Verhardt u niet, maar laat u leiden. (Psalm 95:4 berijming 1773)

Amen.